

BRUSSELS MIJNSTAD

PB-PP B-10
BELGIE(N) - BELGIQUE

O N Z E P L A N E E T

HET NATUUR- EN MILIEUMAGAZINE VAN DE BRUSSELAARS

#125
MAANBLAD
DECEMBER
2018

- 04 LEKKERE SCHATTEN...
IN UW VUILNISBAK!
- 09 WINTERTOCHTJES:
DE NATUUR IN EEN ANDER DAGLICHT
- 10 KAPOT SPEELGOED?
VOORAL NIET WEGGOOIEN!

**EINDEJAAR:
FEESTEN MET MINDER,
MAAR WEL BETER!**

leefmilieu
brussel
.brussels

LEEFMILIEU.BRUSSELS

Digitale versie *Mijn stad onze planeet*: een handleiding!

U kunt dit magazine voortaan ook op uw smartphone of tablet lezen. Via de app krijgt u zelfs een unieke en rijkere leeservaring dan wanneer u de papieren versie zou lezen. Wat moet u doen? Simpel:

1. Download de app **BXLNaturMag** op het platform van uw keuze (App Store, Google Play).
2. Installeer de app (de taal wordt automatisch ingesteld).
3. Selecteer het magazine dat u wilt lezen.
4. Lees het magazine als pdf, of kies 'begeleide lezing' voor een aangename leeservaring. Voor de begeleide lezing tikt u twee keer op uw scherm.

Mijn stad onze planeet, u leest het waar en wanneer u wilt!

DE FEESTEN HERUITGEVONDEN

Tijdens de eindejaarsperiode produceren we traditioneel meer afval, geven we meer uit, verspillen we meer voedsel en andere zaken... Wordt het niet eens tijd om onze drang tot overconsumptie aan banden te leggen? Wat denkt u? Zullen we er dit jaar een duurzaam en milieuvriendelijk eindejaar van maken? Het is eenvoudiger en leuker dan u denkt. U hoeft uzelf bovendien niets te ontfeggen. We kunnen gerust een feestje bouwen met minder, maar 100 keer beter!

Schenk bijvoorbeeld iets tweedehands of iets nuttigs. Geen inspiratie? Geef een immaterieel cadeau (een theaterabonnement, filmtickets, concerttickets...), een bon voor een massage, een dagje aan zee, enz. Kortom, vervang geld en kwantiteit door kwaliteitsvolle activiteiten. Geef u graag een cadeau? Doe het dan duurzaam. Pak het furoshiki-gewijs in met stof. Maak uw eigen feestdecoratie en kerstboom. Gebruik lokale seizoensproducten voor uw feestdiner.

In dit nummer vindt u tal van tips om er een duurzaam, ethisch en solidair eindejaar van te maken. Leer koken met loof, vellen en schillen. Ontdek ook de wandelpaden van de hoofdstad waar het deze winter heerlijk toeven is. En haal inspiratie uit de vele tips om het speelgoed van uw kinderen een tweede leven te geven. Leefmilieu Brussel biedt u ook zijn kalender voor 2019 aan: "Duurzame generaties". Veel leesplezier!

MIJN STAD ONZE PANEET

Versijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus. - Leefmilieu Brussel - Havenlaan 86 C / 3000, 1000 Brussel - Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieu.brussels - leefmilieu.brussels **V.U.:** F. Fontaine & B. Dewulf. **HOOFDREDACTEUR:** Mathieu Molitor. **HERLEZINGCOMITÉ:** Isabelle Degraeve, Tom Penxten. **REDACTIE:** Didier Dillen **VERTALING:** Maarten Geerts. **PRODUCTIE:** www.4sales.be. De foto's tonen niet noodzakelijk de geciteerde personen. © **LEEFMILIEU BRUSSEL** - Gedrukt op gerecycleerd papier. De teksten in deze publicatie hebben tot doel de wettelijke bepalingen toe te lichten. Om de ware juridische toedracht van deze teksten te kennen, verwijzen we u naar de teksten van het Belgisch Staatsblad.

IN 2019 ZETTEN JONGEREN ZICH IN VOOR HET MILIEU!

40% van de Brusselaars is jonger dan 30 jaar! Velen onder hen kennen de milieuitdagingen en zetten zich enthousiast in voor een beter leefmilieu.

Om hen aan te moedigen en te tonen dat we hun inzet appreciëren, wijdt Leefmilieu Brussel zijn jaarlijkse kalender aan hen, en draagt 2019 op aan alle jongeren, groot en klein, die zich inzetten voor een beter leefmilieu. De Brusselse jongeren starten projecten op rond hernieuwbare energie, telen hun eigen groenten, creëren een natuurhoekje in

de stad, of gaan de Zero Afval-uitdaging aan... Allemaal zetten ze zich in om van Brussel een stad te maken waar het goed leven is. De komende maanden laten we u kennismaken met de projecten van deze enthousiaste jongeren, en nodigen we u uit om samen met hen actie te ondernemen. Vraag uw kalender aan: 02 775 75 75 of info@leefmilieu.brussels

HOE IS HET GESTELD MET HET LEEFMILIEU IN BRUSSEL?

Hoe is het gesteld met de leefomgeving van de Brusselaars? Welke veranderingen hebben een impact op het klimaat, het water, de bodem, de biodiversiteit? Wat zijn de belangrijkste risico's voor onze gezondheid?

Deze vragen komen aan bod in de synthese over de Staat van het Leefmilieu. Zopas werd de versie vrijgegeven die de gegevens van 2015-2016 samenvat. U kunt het rapport online raadplegen. Er komen tien grote milieuthema's in aan bod via tientallen belangrijke onderwerpen die elk worden aangevuld met heel wat documentatie. Samen met deze publicatie worden ook twee nieuwe tools aangeboden: de ene verleent toegang tot de indicatoren, de andere opent een atlas van het leefmilieu.

<https://tinyurl.com/y7czrpt5>

DE LEZ EVOLUEERT

In 2019 veranderen de toegangscriteria voor de lage-emissiezone. Vanaf 1 januari wordt de lijst van verboden voertuigen van 2018 (dieselvoertuigen met EURO 1-norm of zonder EURO-norm) uitgebreid met dieselvoertuigen met Euro 2-norm, en ook benzinevoertuigen met EURO 1-norm en zonder EURO-norm. Al deze voertuigen zijn dus niet meer welkom op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op enkele uitzonderingen na.

www.lez.brussels/nl

QUIET.BRUSSELS, GEEF UW MENING

Voelt u zich betrokken bij de geluidsproblematiek in de stad? Werk mee aan de uitwerking van het plan QUIET.BRUSSELS. Bezorg ons ten laatste 15 december 2018 uw mening en uw suggesties via quietbrussels@leefmilieu.brussels of via Leefmilieu Brussel, PLAN QUIET.BRUSSELS, Thurn & Taxis-site, Havenlaan 86C/3000, 1000 Brussel. www.quiet.brussels

GRATIS FOTOVOLTAÏSCHE ZONNEPANELEN?

Sinds kort krijgen Brusselaars voorstellen om 'gratis' of bijzonder goedkoop fotovoltaïsche zonnepanelen te installeren, in ruil voor groenestroomcertificaten. Het Gewest en Leefmilieu Brussel hebben geen banden met de commerciële bedrijven achter deze aanbiedingen. Bovendien is Leefmilieu Brussel niet verantwoordelijk voor deze commerciële voorstellen. Lees aandachtig de voorgestelde voorwaarden en vergelijk verschillende aanbiedingen voordat u ze ondertekent.

<https://tinyurl.com/ycj6n89>

LEKKERE SCHATTEN IN UW VUILNISBAK

De schil, het loof en de peulen van (bij voorkeur biologische) groenten, het klokkenhuis van appel of peer, en zelfs de graten en het vel van vis... gooi ze niet zomaar weg, maar ga ermee aan de slag in de keuken. Met een beetje fantasie en de juiste kennis kunt u heel wat keukenafval en restjes toch nog opeten of verwerken. Niets dan voordelen: het is milieuvriendelijk, goedkoop en bovendien lekker. Zelfs de grote chef-koks doen het.

GoodFood
BETER PRODUCEREN, GOED ETEN

.brussels

AMBASSADEURS VAN LEKKER EN BETER ETEN!

Sinds het begin van het schooljaar delen een vijftiental Brusselse Good Food-ambassadeurs, zowel particulieren als professionals, hun ideeën en ervaringen in verband met lokaal, duurzaam en seizoensgebonden eten. Dankzij hun getuigenissen, tips en trucs, en eenvoudige en heerlijke recepten, kunt u op uw beurt Good Food in uw dagelijks leven integreren!
www.goodfood.brussels.nl

ANTIVERSPILLINGSRECEPT PESTO VAN RADIJSLOOF (4 PERS.)

Ingrediënten: Het loof van een bosje radijzen, 1 teentje knoflook, 1 soeplepel amandelpoeder, 1 soeplepel geraspte parmezaan, 3 soeplepels olijfolie, zout en peper.

Bereiding: Versnipper het loof en het teentje knoflook. Meng met de parmezaan, het amandelpoeder, de olie, het zout en de peper. Lekker met pasta of op toast.

Wat te doen met:

- /// **Schillen:** soep, quiche, puree, chips.
- /// **Loof** van rapen, radijs en bieten: soep, omelet, pesto.
- /// **Oud brood:** paneermeel, verloren brood, broodpudding.
- /// **Peulen:** garnering, saus.
- /// **Klokkenhuis en schil van appel en peer:** geleï, confituur, kruidenthee.
- /// **Restjes vlees:** gratin, kroket, paté.
- /// **Beenderen:** kalfs- of rundsbouillon.
- /// **Visgraten en -vellen:** visbouillon.

Restjes om mee te koken en uzelf mooier te maken

Appelkruidenthee

Was uw appelschillen en droog ze met keukenpapier. Laat ze vervolgens in kokend water met wat kaneel intrekken. Resultaat: een heerlijke en opwekkende winterthee.

Een perzikhuid... dankzij koffie

Gebruik koffiegruis als basis voor een huidscrub. Zeep het lichaamsdeel dat u wilt scrubben (handen, gezicht, armen, benen...) in. Doe voor het spoelen een beetje koffiegruis op uw handen, wrijf het in kleine cirkels op uw huid en ervaar de geneugten van een klassieke peeling.

De huid zuiveren en strakker maken? Met eiwit natuurlijk!

Voor een minder vette, minder glanzende huid en strakkere poriën: meng een eiwit met een theeplepel citroensap, breng het mengsel aan op uw gezicht en laat tien minuten rusten. Als het droog is, hoeft u alleen maar te spoelen. Uw huid is gezond, zuiver en stralend.

Te veel banaan in huis!

Wist u dat een bananenschil rijk is aan kalium, magnesium, ijzer en vitaminen (A, B, E)? En dat u de schil kunt gebruiken om uw tanden witter te maken? Wrijf meerdere keren per week met de binnenkant van een bananenschil over uw tanden en merk het verschil.

VERS VAN DE PERS

NIUWS OVER DE NATUUR EN HET MILIEU IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

DECEMBER '18

LEKKER EN DUURZAAM GENIETEN TIJDENS DE FEESTDAGEN

De eindejaarsfeesten komen eraan, en dus ook de gezellige familie-entjes, de schitterende versiering, de vreugde en stralende ogen, maar jammer genoeg ook de overdosis afval van geschenken en eten. Laten we dit jaar teruggaan naar de essentie. Plezier en delen: ja. Verspilling en overconsumptie: nee. We laten onze verbeelding en creativiteit opnieuw de vrije loop. Zeg nee tegen wegwerpproducten en ja tegen lokale seizoensproducten, recycling, zelfgemaakte decoratie, fairtrade, duurzame en immateriële cadeaus, herbruikbare verpakkingen, Good Food-recepten... Maak van deze periode een écht feest voor ieder van ons en voor de planeet.

ONEINDIG VEEL INSPIRATIE VOOR AL UW ZERO AFVAL-FEESTEN:
[HTTPS://TINYURL.COM/Y9CFLVYZ](https://tinyurl.com/y9cflvyz)

DOE MEE!

Wie heeft ooit beweerd dat feesten gelijk moet staan aan verspillen en ongebreidelde aankopen? Niemand! Integendeel, er zijn tal van manieren om kerst en nieuwjaar duurzaam en zonder verspilling te vieren. Vertrouw voor uw feestdis op ambachtelijke en lokale producenten, en op restaurants die een Good Food-label hebben. Aarzel niet om eens een tweedehandswinkel binnen te stappen, om de fairtrade en duurzame markten van Brussel te bezoeken, of om langs te gaan bij upcyclers voor een origineel cadeau. Maak en versier zelf uw kerstboom of koop een boom die lokaal en milieuvriendelijk werd gekweekt.

ONGEZIEN

WITLOOF, HET WITTE GOUD

Zelf witloof telen? Waarom niet? Het initiatief 'Witloof in de stad' wil de Brusselaars via workshops ertoe aanzetten om op kleine schaal aan de slag te gaan, om de methodes van vroeger te ontdekken en om het zogeheten 'witte goud' te telen en te trekken. Deze sympathieke

groente is perfect te telen in de stad, in huis en in bakken. Tijdens de workshops komt u ook meer te weten over de eeuwenoude geschiedenis van witloof, die nauw verbonden is met de geschiedenis van Brussel. Leve het witloof!
www.facebook.com/witloofchicon

KERST-FUROSHIKI

Furoshiki maakt furore! Deze alternatieve en milieuvriendelijke manier om cadeautjes in te pakken is vanuit Japan overgewaaid naar tal van minder exotische oorden. Het principe is simpel: we pakken geen geschenken meer in met papier maar met restjes stof of sjaals uit vintage- of tweedehandswinkels. Stijlvol, goedkoop en herbruik-

baar! "Voor het familiekerstfeest heb ik mijn cadeautjes in furoshiki's verpakt", vertelt **Pauline** ons. "Met wat sjaals, restjes stof, mooie handdoeken, enz. kan je makkelijk furoshiki's maken. Wie inspiratie zoekt, vindt op internet heel wat handleidingen. Soms houden mensen de verpakkingstof bij omdat ze die zelf voor een ander geschenk-

je willen gebruiken, of ze geven me de stof terug omdat ze er zelf niets mee gaan doen. Soms verpak ik het geschenk in een bulkzakje waarmee de gelukkige dan afvalvrij zijn inkopen kan gaan doen."

FAUNA EN FLORA

EEN HEERLIJKE 'KONT-KRABBER'

Mooi rood van kleur en 1,5 tot 2 cm lang? Dat moet de rozenbottel zijn, de schijnvrucht van de egelantier, een doornige struik die veel voorkomt bij ons en die ook bekendstaat als hondsroos, vandaar de wetenschappelijke naam *Rosa canina*. Rozenbottel is perfect eetbaar en bevat twintig keer meer vitamine C dan citrusvruchten. De 'vrucht' leent zich perfect voor gelei, confituur en siroop. Ook sommige dieren, zoals reeën, zijn er verlekkerd op. Rozenbottel bevat dopvruchten en irriterende haartjes, wat haar de Franse bijnaam 'gratte-cul', letterlijk 'kontkrabber', opleverde. Hondsröos is ook een van de struiken waarmee u een heg kunt aanplanten waarin wilde dieren een schuilplaats vinden.

OP ONTDEKKING

-GOOD FOOD RESTO- OOK TIJDENS DE FEESTEN

U kunt deze feestperiode ook de originele smaken van een Good Food-restaurant uitproberen. Dit label steunt duurzame restaurants die de voorkeur

geven aan lokale seizoensproducten, alternatieven voor dierlijke eiwitten, voeding die op een milieuvriendelijke manier werd geproduceerd, en die strijden tegen voedselverspilling. Ze zijn zeker een omweg waard! Deze restaurants zijn bovendien niet alleen duurzaam, ze serveren ook heerlijk eten. U vindt er een creatieve, verfijnde, gastronomische, gezonde en smakelijke keuken, ideaal tijdens deze feestperiode vol gastronomisch winterplezier.

www.goodfood.brussels/nl/commerces-search

EEN DUURZAME EN BRUSSELSE MAALTIJD

Spaanse aardbeien, Nieuw-Zeelands schapenvlees, Afrikaanse minigroenten... Voor uw eindejaarsetentjes met familie of vrienden kiest u beter voor lokale seizoensproducten, die weinig bewerkt werden of die door ambachtsmensen en producenten in Brussel of toch in de buurt van de hoofdstad

werden geproduceerd. Kaas, chocolade, koekjes, fruit en groenten, paddenstoelen, scheuten, brood en patisserie, bieren, cateringgerechten... Keuze te over om dit eindejaar heerlijk lokaal en duurzaam te tafelen.

www.goodfood.brussels/nl

<http://tartine-et-boterham.be> (FR)

<http://biomijnnatuur.be/biopunten>

<https://boerenbruxselpaysans.be>

www.recepten4seizoenen.be

TRENDY

— EEN DUURZAAM — EINDEJAAR

Een duurzame en creatieve kerst: De gezamenlijke workshop 'Fais-le toi-même' organiseert een grote creatieve en duurzame kerstmarkt. Ontwerpers, ondernemers, solidariteitsorganisaties en andere belangrijke actoren op het gebied van transitie komen er hun projecten voorstellen, laten u proeven van hun producten en verkopen er hun creaties voor een duurzaam en solidair kerstfeest. Op 14, 15 en 16/12 in 1050 Elsene. <http://faisletoimeme.be> (FR)

Good Food-recepten: U hebt lokale seizoensproducten? Dan hebt u alleen nog een goed recept nodig! Ontdek een heleboel recepten via onze app en onze website 'Recepten 4 seizoenen' en stel een heerlijk duurzaam feestmenu samen. www.recepten4seizoenen.be

Duurzame kerstboom: Boerderij Nos Pilifs, vooral bekend om zijn ambachtelijke en solidaire lekkernijen, verkoopt elk jaar duurzame kerstbomen uit de Belgische Ardennen. Er is keuze uit verschillende soorten (*Epicea, Nordmann, Fraseri*) en groottes. www.fermenospilifs.be/nl

Lokale bloemen: Hebt u er genoeg van dat al die bloemen van de andere kant van de wereld komen en met heel wat pesticiden worden geteeld? *Haut les cœurs* produceert en levert boeketten met bloemen van kleine lokale en biologische producenten. Nog een pluspunt: de leveringen gebeuren met de fiets. www.hautlescoeurs.be

TRENDY

EEN ZELF-GEMAAKTE KERSTBOOM

Wie heeft ooit gezegd dat u absoluut een groene boom nodig hebt voor Kerstmis? In plaats van een boom te kopen waarvan u niet weet waar en hoe die is gegroeid, kunt u zelf een kerstboom maken. Het is hip, origineel, duurzamer en goedkoper, en bovendien verliest hij zijn naalden niet. Stukjes takken of drijfhout, versneden gerecycleerd karton, resten

van houten planken of panelen, muurdecoratie, er zijn talloze originele ideeën, de een nog beter dan de ander. Maak van de gelegenheid gebruik om ook zelf de versieringen voor uw boom te maken, voor een nog duurzamer kerstfeest!

LANDSCHAPS-ARCHITECTUUR

De tentoonstelling *Designed Landscapes* biedt u een unieke blik op het landschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de bijzondere geschiedenis van de parken en publieke tuinen. Door middel van vele originele, en deels onuitgegeven documenten, reconstrueert ze de geschiedenis van de vormgeving van het Brusselse landschap tussen 1775 en nu. CIVA. Kluisstraat 55, 1050 Elsene. Van 16/11/18 tot 31/3/19. Van dinsdag tot zondag, van 10.30 tot 18.00 uur. Prijs: € 8. 02 642 24 50 www.civa.brussels/nl

KERST MET DE FIETS

Kerst verlicht Brussel-Stad, net als haar inwoners. Laat u tijdens deze tocht van 3 km (toegankelijk voor iedereen), georganiseerd door de vzw Pro Velo, verrassen door de bijzondere en unieke verlichting van deze winterse en feestelijke tijd van het jaar en volg de gids... met de fiets natuurlijk! Londenstraat 15, 1050 Elsene. Op 13/12 vanaf 17.00 uur. Prijs: € 15. 02 502 73 55 www.provelo.org/nl

TELEN IN DE STAD: MIJN FRUITTUIN

Neem deel aan deze gratis workshop om uw eigen fruittuin te creëren: theorie en praktijk. Op 15 en 19/12, van 18 tot 21.00 uur. Laarbeeklaan 120, bij de Dienst Beplantingen. Info en inschrijvingen: ddo@jette.irisnet.be, 02 422 31 01

ACTUA

MUNSTADONZEPANEEL#125

HET KINDER-HOEKJE

DE QUIZ

Een lekkere en duurzame kerst

Voor de feesten kiest het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor lokale seizoensproducten, recyclage, duurzame geschenken en Good Food-recepten. Ken je al deze goede ideeën?

BEANTWOORD DEZE MINQUIZ EN KOM HET TE WETEN.

A. In Brussel zeggen we 'wit goud' tegen:

1. Asperges
2. Witloof
3. Champignons

B. Brusselaars gebruiken de bijnaam 'gratte-cul' ('kontkrabber') voor:

1. De vrucht van de hondsroos of rozenbottel
2. Een witte brandnetel die langs de kant van de weg groeit
3. Een wilde braamstruik die heel gemakkelijk aan kleding blijft kleven

C. In Brussel staat het Good Food-label voor:

1. De beste gastronomische restaurants van de hoofdstad

2. Restaurants die zich inzetten voor een duurzame keuken
3. Restaurants die uitsluitend gerund worden door vrouwen

D. Wat is furoshiki:

1. Een Japanse paddenstoel
2. Een Aziatisch land
3. Stof om cadeautjes te verpakken

E. Wat betekent het woord Nordmann:

1. Een (milieuvriendelijke) dennenboom uit de Belgische Ardennen
2. Een paardenras dat gebruikt wordt voor de werken in het Zoniënwoud
3. Een Baltische eend die de winter doorbrengt op de Brusselse vijvers

SPEL: Kersthomen

Plaats de drie kerstbomen zo dat er nooit twee op dezelfde lijn, in dezelfde kolom en op dezelfde diagonaal staan. Om je op weg te helpen: trek een lijn door alle verticale, horizontale en diagonale vakjes waarin al een boom staat.

1							
2	🌲						
3				🌲			
4		🌲					
5						🌲	
6							
7							
	A	B	C	D	E	F	G

AGENDA

ELKE MAAND SELECTEERT MIJN STAD ONZE PLANEET VOOR U EEN AANTAL NATUUR- EN MILIEU-EVENEMENTEN (EN NUTTIGE LINKS) IN BRUSSEL.

WINTERLANDSCHAP, MET OPWARMERTJE ALS AFSLUITING

Gegidste wandeling met een gids van Natuurgroepering Zoniënwoud, voorafgegaan door een lezing in het Bosmuseum Jan van Ruusbroec om 11.00 uur.

📍 13/01/19 om 14.00 uur. Bosmuseum Jan van Ruusbroec, Duboislaan 2, Hoeilaart. www.ngz.be

UPCYCLE

Vzw Het Neerhof organiseert een belevingsdag voor kinderen op hun boerderij, met als hoofdthema 'upcycling' (nieuwe en creatieve toepassingen bedenken voor oude voorwerpen).

📍 19/01/19 van 09.45 tot 16.00 uur. Het Neerhof, Neerhofstraat 2, 1700 Dilbeek. <http://neerhof-vzw.be>

REPAIR CAFÉ

Is uw favoriete broodrooster of pick-up kapot? Breng ze dan niet direct naar de kringwinkel of het recyclagepark. Ga naar een Repair café!

📍 20/01/19 om 14.00 uur. GC De Kroon, J.B. Vandendrieschstraat 19, 1082 Sint-Agatha-Berchem. Meer info: www.gcdekroon.be

HET GROTE VOGELWEEKEND

Naar goede gewoonte organiseert Natuurpunt eind januari zijn vogelweekend. Het doel is om de evoluties binnen de vogelpopulaties te monitoren, en het natuurbeheer vervolgens aan te passen. Zoek uw verrekijker en maak alvast wat tijd vrij om onze gevederde vrienden, bij u thuis of in een park, te observeren!

📍 26-27/01/19. Meer info: vogelweekend.natuurpunt.be

WINTERTOCHTJES

OVER BRUSSELSE PADEN

Wie zegt dat u zich in de winter thuis moet opsluiten? Deze tijd van het jaar leent zich net zo goed als elk ander seizoen om er in Brussel op uit te trekken. Magische landschappen, een blauwe hemel, rust: in de winter toont de natuur ons een ander gelaat. Dus, spring op de fiets of trek uw laarzen aan!

DE GROENE WANDELING

Wilt u nog andere winterse natuuruitstapjes maken? Ontdek de verschillende circuits van de Groene Wandeling. Deze 60 km lange lus brengt u met de fiets of te voet langs heel wat parken, natuurgebieden, en beschermde landschappen van ons mooie gewest, en biedt u ook heel wat andere mooie verrassingen!

www.leefmilieu.brussels/groene-wandeling

Het Heizelplateau en de koninklijke parken

Deze route van iets meer dan 6 km strekt zich uit over het Heizelplateau en loopt door verschillende parken en koninklijke tuinen, zoals het Park van Laken, het grootste landschapspark in het noorden van de hoofdstad, de Koloniale Tuin, het Sobieskipark en de Tuinen van de Bloemist. Het hele jaar door kunt u er een van de mooiste panorama's op de hoofdstad bewonderen, en ook verschillende voorbeelden van hedendaags stadsmeubilair. Bezoek ook het nabijgelegen bosrijke Ossegempark, het Atomium, het Chinese paviljoen en de Japanse toren. Verderop is er ook het natuurreservaat het Moeraske met zijn beekjes, moerassen en hoog grasland.

De Spoorwegwandeling

Deze route (10,1 km per fiets - 9,8 km te voet) loopt langs de Woluwe, een van de belangrijkste zijrivieren van de Zenne in Brussel. Het pad volgt een oude spoorlijn en telt verschillende bruggen met een modern uitzicht. Het is het ideale parcours om de charmes van dit deel van de hoofdstad te ontdekken, te beginnen bij het Hof ter Musschen en zijn moerassen, weiden en windmolen. U komt ook langs de voorname landschappelijk aangelegde par-

ken Malou, Ter Bronnen en Parmentier; gevolgd door de Mellaertsvijvers en het Woluwepark. Via de Groene Wandeling kunt u nog verder in de richting van de vijvers van Ten Reuken, Leibeek en Bosvoorde, tot aan het Tournay-Solvaypark. Aan de Mellaertsvijvers ziet u heel wat vogelsoorten, waaronder enkele vogels die ervoor kiezen om de winter bij ons door te brengen: wilde eend, waterhoen, meerkoet, stormmeeuw en Nijlgans.

De Parkroute

Deze fietstocht van 23 kilometer voert u langs de mooiste parken in het noordwesten van Brussel. Op uw traject ontdekt u prachtige en weinig bekende stukjes natuur, waaronder het uitgestrekte Koning Boudewijnpark, een park met verschillende gezichten: van klassiek landschapspark tot platteland en drassig gebied! De route gaat verder doorheen het Dielegembos, waar een bijzonder grote populatie halsbandparkieten leeft. U kunt er ook het kasteel ter Rivieren bewonderen, een van de verborgen parels van het Brussels Gewest, alsook de verrassende Zavelenberg, het heuvelachtige landschap, de hagen, het hekwerk en... de koeien!

www.provelo.org/nl/free_tour/parkroute

GEEF SPEELGOED EEN TWEEDE LEVEN

Uw kinderen zijn groot geworden en hebben geen aandacht meer voor hun oude speelgoed? De Goede Sint is net geweest en de speelgoedkast begint wat krap te worden? Wat u ook doet: gooi het overbodige speelgoed niet weg! Geef het een tweede leven. Sheriff Woody en Buzz Lightyear zullen u er dankbaar om zijn!

MEER INFO

<https://zeroafval.leefmilieu.brussels>

Als speelgoed overbodig wordt, kan de eerste reflex zijn om het weg te gooien of om het op zolder op te bergen 'voor het geval dat'... Maar dat is geen goed idee! Het speelgoed kan nog steeds mensen gelukkig maken. Geef het dus gewoon weg. Of verkoop het via tweedehandswebsites, depotwinkels, vlooiemarkten of gespecialiseerde beurzen. U kunt het

ook aan solidariteitsorganisaties schenken die er goed gebruik van zullen maken. Wat u ook kiest, uw acties zullen een blijvende impact hebben op uw portefeuille, het milieu (minder afval) en de solidariteit in de maatschappij (steun aan kwetsbare bevolkingsgroepen). En u tovert een glimlach op het gezicht van andere kinderen, dat is zeker!

Tweedehandswebsites

Wie speelgoed wil verkopen, denkt er in de eerste plaats aan om het te koop aan te bieden op een site met tweedehands artikelen. Geen slecht idee, want er wordt steeds meer verkocht via dit soort platformen. Wilt u meer kans maken om te verkopen, werk dan met duidelijke foto's die het speelgoed uit alle mogelijke hoeken laten zien. Hier alvast een beknopte (en dus onvolledige) lijst van sites waarop u spullen tweedehands kunt verkopen (op de sociale media vindt u gemakkelijk groepen waar spullen tweedehands van

WAAR BRENGT U HET SPEELGOED NAARTOE DAT U WILT WEGGEVEN?

De vzw **Loops** is een sociaal en milieuvriendelijk initiatief dat gebruikt speelgoed een nieuw leven wil geven en dat mensen wil aansporen om spullen te hergebruiken. Wilt u af van al het speelgoed dat u niet meer nodig hebt? Lanceer een inzameling op het werk! Loops organiseert speelgoedinzamelacties in bedrijven: de ideale manier om het speelgoed te sorteren en vervolgens aan verschillende or-

ganisaties aan te bieden, al naargelang de behoeften. Wilt u kwaliteitsvol speelgoed kopen voor een aantrekkelijke prijs? Kinderspel! www.loops.be (FR)

Het wordt vaak vergeten, maar ook **kinderafdelingen** van ziekenhuizen hebben al eens nood aan nieuw speelgoed voor hun jonge patiënten, zeker tijdens de feestperiode. Een simpel telefoontje is genoeg om te weten te komen of deze instellingen speelgoed (in zeer goede staat) nodig hebben. Als er inderdaad vraag naar is, kunt u het speelgoed ter plaatse gaan afgeven.

Ook bij het Belgische **Rode Kruis** is er grote vraag naar speelgoed en tweedehandskleding in goede staat. Veel gezinnen met kinderen vinden onderdak in hun opvangcentra. U kunt het speelgoed afgeven bij de hoofdzetel van het Rode Kruis (Vleurgatsesteenweg 80, 1050 Brussel) of in een van hun lokale afdelingen. Meer info: 02 645 47 25.

De **tweedehandswinkels van Oxfam** aanvaarden speelgoed en kleding in goede staat. Deze organisatie kan ze zelfs bij u thuis ophalen als de voorgestelde donatie minstens twee grote vuilniszakken bedraagt. Meer info: 02 501 67 14, www.oxfamsol.be/nl

Er vinden ook **speelgoedinzamelacties** plaats bij Recypark (containerparken) in de hoofdstad. Alle boeken en speelgoed in goede staat zijn welkom, behalve spellen op batterijen en knuffeldieren, om hygiënische redenen.

www.armedusalut.be (02 217 61 36), www.spullenhulp.be (en hun winkel Baby Paradise, 02 537 30 26) en www.lapoudriere.be (FR) (lid van de Emmaüsbeweging, 02 512 90 22), nemen ook speelgoed in goede staat aan en kunnen het thuis ophalen als de hoeveelheden groot genoeg zijn.

eigenaar veranderen): www.2dehands.be, www.uwkringding.be, www.koopjeskrant.be...

Depotwinkels

Depotwinkels hebben vaak uitgebreide speelgoedafdelingen waar zowel verzamelaars als ouders koopjes kunnen doen. Het werkt als volgt: u brengt uw speelgoed naar de winkel die het vervolgens met een winstmarge verkoopt. De prijs onderhandelt u ter plaatse in functie van de waarde en de staat van het speelgoed. Enkele depotwinkels: www.troc.com, <https://pele-mele.be> (FR) (boeken, strips, cd's, dvd's, videospelletjes, bordspellen, enz.).

In Brussel zijn er merken te vinden die zich uitsluitend richten op tweedehands kwaliteitsproducten voor kinderen: kleding, speelgoed, enz. Het gaat om trendy winkels die artikelen (in zeer goede staat, zelfs met een merknaam) zoeken om ze vervolgens tegen lagere prijzen te

verkopen, soms vanuit een duurzaam perspectief: www.happinest.be (FR), www.babyeco.be (FR), www.chezbingo.be (FR)...

Beurzen en vlooiemarkten

Gespecialiseerde beurzen, zoals die van de Gezinsbond (gezinsbond.be/tweedehandsbeurzen), zijn ideale plaatsen om boeken en speelgoed tweedehands te verkopen en te kopen. Ook op minder gespecialiseerde maar zeer gezellige vlooiemarkten kunt u goedkoop spullen vinden of overvolle speelgoedkasten leegmaken.

Geef, geef, geef!

Heel wat mensen zijn eerder geneigd om spullen weg te geven, zeker tijdens de feestperiode. Als uw kinderen van hun speelgoed hebben gehouden, dan is er niets mooiers dan het een nieuwe thuis te geven en andere kinderen er een plezier mee te doen! Geven is fijn, zowel

voor uzelf als voor anderen, het is zelfs wetenschappelijk bewezen, dus waar wacht u op?

WIST U DIT?

In heel wat Brusselse gemeenten ontwikkelen de inwoners van bepaalde wijken collectieve Zero Afval-projecten om de bewoners ertoe aan te zetten hun spullen weg te geven. Ze installeren bijvoorbeeld een givebox die voor iedereen toegankelijk is. U kunt er alles in achterlaten wat u wilt weggeven: voorwerpen in goede staat, boeken, gezelschapsspellen... Gratismarkten passen ook in deze dynamiek. Het principe? Iedereen brengt mee wat hij of zij wil weggeven en kan meenemen wat hem of haar interesseert.

HET WEB-HOEKJE

Hier vindt u in elke editie een link, een website, een nuttig webweetje over consumptie, Good Food, milieueducatie, energie, natuur...

Ma vie en vert!

'Ma vie en vert' is de blog van Kelly, een jonge vrouw die haar leven stapje voor stapje milieuvriendelijker maakt. Op haar blog vindt u tal van eenvoudige tips om uw dagelijks leven nét dat tikje groener te maken. Adresjes voor zero waste-shopping, heerlijke vegetarische recepten, DIY-handleidingen om uw eigen verzorgings- en schoonmaakproducten te maken, enz. Laat u inspireren door de enthousiaste schrijfsels van deze hippe groene vogel!

Surf naar: <http://mavieenvert.be>

Andere Zero Afval-bronnen vindt u op: zeroafval.leefmilieu.brussels

ZELFGEMAAKTE KERSTDECORATIE

Versierde dennenappels: Mooie, natuurlijke decoratie waarvoor u slechts een paar dennenappels, goudkleurig of gekleurd lint of stukjes stof, en een touwtje nodig hebt. Bind het touwtje aan de dennenappel, maak om het touw een mooie strik met het lint en hang het in uw kerstboom. Klaar!

Kleine kaneelbomen: Nog een eenvoudig voorbeeld. Kleef drie kleine dennenappels op een kaneelstokje om een

minidennenboom te vormen. Versier deze takken met gekleurde knoopjes of andere accessoires en hang ze aan een touwtje. Bijkomend voordeel: uw huis zal heerlijk ruiken!

Pastaslinger: Farfalle, restjes verf, glitters, een dun koordje en een paar knopen, dat is alles wat u nodig hebt om een mooie kerstslinger te maken. Een knutselwerkje om samen met de kinderen te maken.

WEEKDIEREN IN DE STAD? ECHT?

Kent u de gewone poelsslak of de kleine egelwagslak? Ze behoren tot de tachtig soorten weekdieren die in het Brussels Gewest te vinden zijn! Deze weekdieren zijn nuttiger dan we denken: ze helpen mee planten en schimmels om te zetten in organisch materiaal. Bovendien vormen

ze voedsel voor veel andere diersoorten. Leer meer over de weinig bekende wereld van naaktslakken, slakken en andere buikpotigen in de nieuwe infociche over weekdieren, hun manier van leven en hun ecologische rol.

<https://tinyurl.com/y9gj65me>